

کوبیسم و واژانه

واژگان کلیدی

- * کوبیسم
- * کالیگرام
- * آپولینر
- * واژانه
- * مکتب اصالت کلمه

علیرضا آذریک* hdaneshgah@yahoo.com

کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

پروین احمدی

پژوهشگر مؤسسه‌ی علمی- پژوهشی قلم سبز مرصاد

چکیده

کوبیسم ابتدا در نقاشی اتفاق افتاد. نقاشی کوبیسم سبکی است که نقاش با خطوط هندسی تصویرسازی و سایه‌ها را در کار خود محو می‌کند. در سبک کوبیسم سعی می‌شود، تمام جنبه‌های قابل‌رؤیت و غیرقابل‌رؤیت یک پدیده و موضوع به طور هم‌زمان در نقاشی نمایش داده شود. هنرنوی ماتیس (H. Matisse) نخستین کسی بود که نام کوبیسم را به این سبک نقاشی اطلاق کرد؛ زیرا انتزاعی و دور از واقعیت به نظر می‌رسید. کوبیسم نیز مرکب از کلمه‌ی «کوب» (Cube) به معنای مکعب است. تصاویر مکعب شکل در نقاشی آنان دیده می‌شود. گیوم آپولینر (Guillaume Apollinaire، ۱۹۱۸-۱۸۸۰) مبتکر نوعی کار ادبی- هنری شد که «کوبیسم ادبی» نام گرفت. کارهای آپولینر از نوع کالیگرام (Calligramme) و ایدئوگرام (Ideogram) است، یعنی متن‌هایی که ترتیب و شکل حروف‌چینی و نگاشتن آن‌ها مشخص‌کننده و بیانگر موضوع و مضمون درونشان بوده و در واقع نوعی اندیشه‌نگاری به شمار می‌آیند. ژانر واژانه نیز دارای اشتراکات و اختلافاتی با کالیگرام و نوع نگارش در کوبیسم است که این نوشتار به شرح و مقایسه‌ی این دو ژانر ادبی خواهد پرداخت.